

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Μεταπτυχιακό Colloquium
του ΠΜΣ Νεοελληνικής Φιλολογίας
του Τμήματος Φιλολογίας
Ακαδ. έτος 2020-21

Τρίτη, 6 Απριλίου 2021, στις 19:00

Σύνδεσμος zoom: <https://authgr.zoom.us/j/99172105809>

Ομιλητής:

David Holton

Ομότιμος καθηγητής
του Πανεπιστημίου του Cambridge

Η Ιστορία της Σωσάννης και η ιστορία της κριτικής έκδοσής της

Η *Ιστορία της Σωσάννης* είναι μια βιβλική ιστορία που ίσως είναι ακόμη επίκαιρη και σήμερα: η ιστορία μιας σεμνής παντρεμένης γυναίκας που απωθεί τις σεξουαλικές προτάσεις δύο «γερόντων» της εβραϊκής κοινότητας της Βαβυλώνας, οι οποίοι την παρακολουθούν στον κήπο της την ώρα που γδύνεται για μπάνιο, και πάνω στον θυμό τους για την άρνησή της, την κατηγορούν δημόσια για μοιχεία με έναν νεαρό· κι έτσι η Σωσάννα καταδικάζεται σε θάνατο διά λιθοβολισμού. Την τελευταία στιγμή όμως διαμαρτύρεται ο νεαρός Δανιήλ, που ανακρίνει ξεχωριστά τους δύο γέροντες και αποδεικνύει ότι οι ιστορίες τους δεν συμπίπτουν, άρα ψεύδονται. Κατά συνέπεια η Σωσάννα αθώνεται και ο λαός σκοτώνει τους δύο γέροντες.

Η ιστορία αυτή στιχουργήθηκε στα νέα ελληνικά από τον Ζακυνθινό Μάρκο Δεφαράνα και τυπώθηκε (για πρώτη φορά;) στη Βενετία το 1569. Αρχισα να ενδιαφέρομαι για το ποίημα γύρω στο 1980. Επειδή η μόνη υπάρχουσα «επιστημονική» έκδοση, του Emile Legrand (η οποία είχε γίνει εκατό χρόνια νωρίτερα), δεν στηρίχτηκε σ' εκείνη του 1569 αλλά σε κατώτερες εκδόσεις του 17ου αιώνα, σκέφτηκα να συντάξω μια νέα έκδοση, σύμφωνα με τις σύγχρονες εκδοτικές αρχές. Στο μεταξύ ο Γιώργος Κεχαγιόγλου είχε δημοσιεύσει το πανομοιότυπο της πρώτης έκδοσης με μια πολύ χρήσιμη εισαγωγή. Συγκέντρωσα φωτοτυπίες ή μικροφίλμ όλων των σωζόμενων εκδόσεων μέχρι εκείνη του 1683, και έκανα την αντιπαραβολή. Παρουσίασα τα αποτελέσματα των ερευνών μου σε ανακοίνωση στο πρώτο συνέδριο Neograeca Medii Aevi, στην Κολωνία το 1986. Στο τρίτο συνέδριο της ίδιας σειράς, που πραγματοποιήθηκε στη Βιτόρια το 1994, έκανα δεύτερη ανακοίνωση για την *Ιστορία της Σωσάννης*. Αυτή τη φορά σκιαγράφησα τις εκδοτικές αρχές που πρότεινα, και παρουσίασα ένα δείγμα (34 στίχων) της έκδοσης που ετοίμαζα. Δυστυχώς, για λόγους πέρα από τη θέλησή μου, μόνο πέρσι κατάφερα να επιστρέψω στο παραμελημένο μου εγχείρημα, τώρα σε συνεργασία με την αγαπητή συνάδελφο και φίλη Τασούλα Μαρκομιχελάκη-Μίντζα. Και έχουμε κάνει αρκετή πρόοδο.

Στο μεταπτυχιακό colloquium θα παρουσιάσω δυο-τρία θέματα από την εισαγωγή της έκδοσης, τμήματα με τα οποία ήδη έχω ασχοληθεί κάπως εκτενώς: την ταυτότητα και τη ζωή του στιχουργού, τις έντυπες εκδόσεις της *Ιστορίας της Σωσάννης*, και ορισμένα χαρακτηριστικά της γλώσσας του κειμένου· επίσης, θα μιλήσω σύντομα για τη διεθνή απήχηση της βιβλικής ιστορίας, στην τέχνη και στη μουσική, από τον 16ο μέχρι τον 18ο αιώνα· και τέλος, θα προσπαθήσω να δείξω γιατί η *Ιστορία της Σωσάννης* και άλλα έμμετρα δημώδη κείμενα που τυπώθηκαν κατά τον 16ο αιώνα αξίζουν να ερευνηθούν σήμερα.